

34ste jaargang • nummer 183 • april 2019

# SOBAT



# VOMI



# Monuta investeert in VREDE



## Monuta Veteranenuitvaart

### Erkenning en waardering staan voorop bij onze dienstverlening

Veteranen hebben een bijzondere status in Nederland. Monuta wil graag iets terugdoen voor die mensen die zich hebben ingezet in dienst van de vrede. Daarom ontwikkelden we de Monuta Veteranenuitvaart. Om recht te doen aan het bijzondere verleden van veteranen. Een veteranenuitvaart is een uitvaart met bijzondere elementen die te maken hebben met het verleden als veteraan. Het Team Bijzondere Uitvaarten (TBU) van Monuta heeft alle kennis in huis om een veteranenuitvaart te verzorgen. De teamleden zijn bekend met verschillende protocollen, ceremonieel en onderscheidingen.

#### Uitvaartwensen vastleggen

Het is belangrijk dat uw nabestaanden later weten welke keuzes zij moeten maken voor uw uitvaart. Daarom kunt u bij Monuta gratis uw wensen vastleggen in het Monuta Uitvaartwensenformulier. Speciaal voor wensen die met uw veteranenstatus te maken hebben, heeft Monuta een bijlage ontwikkeld waar u tot in detail uw wensen kunt noteren. Wilt u uw wensen vastleggen? Neemt u dan geheel vrijblijvend en kosteloos contact met ons op.

#### Monuta Team Bijzondere Uitvaarten

24 uur per dag bereikbaar op 055 - 527 42 77

VETERANEN  
INGEZET  
IN DIENST  
VAN DE VREDE



**Monuta**   
De steun bij ieder afscheid.

Jaarlijks worden begin september in opdracht van het bestuur van VOMI Nederland kransen gelegd op de 7 Erevelden in Indonesië



Ereveld Menteng Pulo



Ereveld Pandu



Ereveld Ancol



Ereveld Candi



Ereveld Kalibanteng



Ereveld Kembang Kuning



Ereveld Leuwigajah

# SOBAT

Officieel orgaan van VOMI-NL Vereniging van organisaties, waarvan de leden veteranen, oud-verzetssoldaten, oud-militairen, verwanten en sympathisanten kunnen vertegenwoordigen.

Versucht 6 keer per jaar.

## Bestuur

**Voorzitter**  
L. Noordzij  
P. de Hoogstraat 8  
6181 DH Cistoo  
Tel. 046-4360607  
E-mail:  
l.noordzij@hotmail.com

**Vice-voorzitter/  
Secretaris**  
K.J. Orsel  
Van Nobokeskaven 63  
2993 HH Barendrecht  
Tel. 0180-611612  
E-mail:  
kjaosor@live.nl

**1e Penningmeester**  
A. Luijendijk  
Voordijk 475  
2993 BE Barendrecht  
Tel. 0180-618023  
E-mail:  
fms.luijendijk@gmx.net  
Banknummer  
NL49 RABO 0180 4201 43  
of  
NL02 INGB 0004 2303 98  
i.n.v. "VOMI-Nederland"  
Barendrecht

**2e Penningmeester**  
P. Bergman, Smeeljeshof-  
straat 11, 6005 SC Weert  
Tel. 0495-364611/  
06-12202892. E-mail:  
pbergman19@online.nl

**Voorzitter/secretaris  
Sociale Commissie  
Budgethouder  
Fonds Sociale Zorg**  
Th.H.A. Rump  
Albatrosstraat 14  
2552 EQ Leiderdorp  
Tel: 071-5416936  
E-mail:  
Theorump@gmail.com

**Vz. VOMI Binnenland**  
A.M. Mol  
De Wiezeboom 9  
8332 JT Steenvijk  
Tel. 0521-512095  
E-mail:  
a.mmol@ziggo.nl

**Erleden**  
S. Grif, J.N. Blom;  
G. de Jong;  
E.J.F. Sasoreenburg;  
G.C. Nieuwe;  
L. Noordzij

## Leden van Verdienste

T.J. Gaastra; J. Oldenbeving; P.N. Welter;  
J. v.d. Ham; H.H.M. Nergler;  
P.W. Kuyvenhoven; A.W. Scholten; J. Krikke;  
G.M. Nattekaas-Determan; E.J. Nattekaas;  
K.J. Orsel; W.A.J.R. Raza; J. Hoevelaten;  
Th.H.A. Rump; A.M. Mol; A. Luijendijk

## Doelstellingen Vereniging Oud Militairen Indië- en Nieuw-Guineagangers Nederland (VOMI-NL)

### De vereniging heeft ten doel

- Het behartigen van de klebb-, materiële en immateriële belangen van haar leden.
- Het behartigen van de belangen van de nagelaten betrekkingen van hen, die als gevolg van directe militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of ten gevolge daarvan invalide werden.
- Het ijveren voor het blijvend eren en herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen alsmede van hen die tijdens, door of ten gevolge van krijgsgevangenschap, ziekte of ongevallen in of door militaire dienst zijn overleden.
- Het bevorderen van het saamhorigheidsgevoel bij en de kameradschap tussen de leden van haar lidverenigingen.
- Het bevorderen van contacten met gelijkgestemde nationale en internationale organisaties.

### Beginselen

De vereniging tracht gestelde doelen te verwezenlijken, los van elke partijpolitieke richting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking met verenigingen, die zich op overeenkomstig terrein als de VOMI-NL bewegen en aanverwante doelstellingen nastreven.

### Raad van Advies

**Voorzitter** H.F. Coopmans, Brigade-generaal der Jagers b.d.

**Leden** J.H. de Kleyn, Luitenant-generaal der Infanterie b.d.  
Prof. dr. R.A.C. Hoksbergen, Emeritus hoogleraar

### Ledenadministratie

G.M. Nattekaas-Determan  
Amstelpad 17  
3181 EA Rozenburg  
e-mail: vomicla@gmail.com

### Correspondentie:

1. Opgave nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden e.d. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort. Zie secretariaatsadressen onder "VERENIGINGSNIEUWS"
2. Zaken VOMI betreffend richten aan de secretaris van het Bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten en/of veranderingen aan te brengen of, zonder opgave van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van de geplaatste artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de zienwijze van het bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met bronvermelding.

### Redactiecommissie

**Voorzitter/hoofdredacteur** Th.H.A. Rump (zie onder bestuur)

**Secretaris/redacteur** E. Paick  
De Bongerd 94  
5345 JW Oss  
Mobiel: 06-54974053  
E-mail: efo99@xs4all.nl

**Fotobewerking/redacteur** A.M. Mol (zie onder bestuur)

**Advertenties** K.J. Orsel (zie onder bestuur)

**Voorplaat:** Voorjaar 2019

**Druk:** Zalsman, Zwolle

**Sluitingsdatum inzenden kopij:**  
Nummer 184 19-04-2019

Website VOMI-NL: [www.vomi-nederland.nl](http://www.vomi-nederland.nl)

# Van de Voorzitter

2019 is voor mij rustig begonnen. Dat is niet erg, een mens moet soms ook eens even rustig aan kunnen doen. Wie weet wat dit jaar allemaal nog aan activiteiten brengt!

Op 9 januari bezocht ik in Deurze het Nieuwjaarsdiner van VOMI Dr/Gr. Met 43 disgenoten was er een mooie opkomst en allen genoten van het heerlijke eten en drinken en uiteraard van elkaars gezelschap. Complimenten aan de organisatie, het was bijzonder geslaagd. Oud redactielid Roelof Grit was helaas door ziekte verhinderd. Ik was nu toch in de buurt, dus een mooie gelegenheid om hem (na afloop van het diner) thuis in Rolde te bezoeken en hem beterschap te wensen. Het gaat inmiddels gelukkig weer goed met hem.

Op 17 januari was op de Bernhardkazerne in Amersfoort de traditionele gezamenlijke nieuwjaarsreceptie van VOMI NL, BvW en VNNGM. Ondanks de aanwezigheid van ruim 100 bezoekers, is het duidelijk dat de leden van de drie

verenigingen een dagje ouder worden. De reis naar Amersfoort wordt elk jaar bezwaarlijker. Daarom is in goed onderling overleg besloten om in 2020, het jaar waarin VOMI 35 jaar bestaat, voor de laatste maal deze gezamenlijke activiteit te organiseren.

Op 1 februari was ik in Oirschot uitgenodigd voor een bijzondere bijeenkomst. Na een discussie van tientallen jaren, was het dan eindelijk zo ver dat de militairen van de vijf Indië bataljons (3-7 Bat GRPI) van het Garderegiment Prinses Irene gerechtigd werden om het oranje blauwe invasiefluitkoord (kortweg invasiekoord) op hun veteranentenu te dragen. Daarmee is het draagrecht gelijkgetrokken voor eenieder die onder de vlag van dit Regiment heeft gediend. Regimentcommandant Gorissen en de laatste nog in leven zijnde leden van de Prinses Irene Brigade, o.l.v. Genm KLu b.d. Rudy Hemmes (95), reikten plechtig de koorden uit aan de zaal vol Indiëveteranen die hiervoor

speciaal naar Oirschot waren gekomen. Wij wensen de gedecoreerden toe dat zij dit koord nog vele jaren trots en in goede gezondheid mogen dragen.

In dit aprilnummer treft u geen bijdrage over het lopende Dekolonisatie onderzoek aan. In de afgelopen maanden is er, voor zover mij bekend, te weinig gebeurd. Wel is er op 31 januari 2019 een ronde tafel discussie geweest bij het NIOD in Amsterdam met vertegenwoordigers van de drie onderzoeksinstituten enerzijds en een groep critici van dit onderzoek (w.o. de heren Pondaag en Graaff) anderzijds. Mogelijk kom ik daar in het juninummer nog op terug. U kunt desgewenst deze bijeenkomst van ruim 2 uur beluisteren (de geluidskwaliteit is matig) en zien via [www.historibersama.com](http://www.historibersama.com) (live streaming of the round table discussion).

*Uw voorzitter,  
Leen Noordzij*



# De wereld van Jan van der Steege

Tijdens de 2<sup>e</sup> Wereldoorlog, in Nederlands-Indië en de periode erna

## Deel 1



### Voorwoord

Ter gelegenheid van de 90e verjaardag van Hendrik Jan van der Steege, op 6 december 2015, is een fotoboek samengesteld. Dit fotoboek beslaat de periode mei 1940 t/m 1949; de periode van de 2e Wereldoorlog, een deel van de middelbare schooltijd van Jan en zijn tijd als dienstplichtig militair in Nederlands-Indië. Ook de periode na Nederlands-Indië en hoe het Jan verder is verlopen, komen aan bod.

De bron van de inhoud van dit fotoboek is een oud sigarenkistje dat Jan al die jaren bewaard heeft. De inhoud van het sigarenkistje wordt nu via dit fotoboek openbaar en is



Jan 18 en 90 jaar





*opperbevelhebber van de Nederlandsche weermacht wel zeer zwaar moet zijn gevallen., om de ongelijke strijd te staken en verder bloedvergieten te voorkomen. Ieder weldenkend Nederlander moet wel respect hebben voor het karakter dat deze waartijk groote Nederlander, in de moeilijkste uren die ons Vaderland ooit heeft gekend, heeft getoond. Een eere-saluut aan onzen opperbevelhebber!!!*

Dat het hart ult Rotterdam is gebombardeerd door de Duitsers is bekend. Ook het Oosten van Nederland, met name Kampen, kwam er niet ongeschonden uit.



een historisch document uit een belangrijke periode van het leven van Jan en dat van Nederland.

Schoonzoons Bart ter Haar Woerden, november 2018

**Tweede Wereldoorlog 1940**  
Jan heeft de krant van 15 mei 1940 met de capitulatie van het Nederlandse leger voor de Duitsers trouw bewaard.

Hieronder is de tekst, die rechtsboven op de voorpagina staat, leesbaarder weergegeven.

*Een groot Nederlander.  
Een kloek militair*

*Generaal Winkelman... de man die de moed had om het besluit te nemen... wat hem als*



# Indië

## Uit mijn dagboek van toen

### Deel 22

's Avonds was er feest. Niet alleen vanwege het feit dat ons kampement bewoonbaar was gemaakt, maar ook omdat het een jaar geleden was, dat we uit Nederland waren vertrokken. Als gasten waren uitgenodigd: de bataljonscommandant, de dominee, de dokter en de echtgenote van kapitein Bakker. Om 19.00 uur precies werd begonnen met de gezamenlijke maaltijd in de feestelijk versierde kantine. Het eten dat ons werd voorgezet, was van uitzonderlijk gehalte, geserveerd op tafels met lakens van damast, Engels servies en zilveren bestek. Soep vooraf, daarna aardappelen met diverse soorten groenten, vlees en jus. Vervolgens een heerlijke pudding met als finishing touch: tutti frutti. Een waarlijk koningsmaal dat werd besloten

met koffie en gebak en een dankwoord van luitenant-kolonel Van Hertum.

Het is inmiddels 7 december 1948. De toestand in Indië en in het bijzonder hier in Padang is op het ogenblik zeer gespannen. Alles wijst erop dat de oorlog ieder moment kan uitbreken. Berichten over infiltraties in de door de Nederlandse troepen gecontroleerde gebieden zijn aan de orde van de dag. Regelmatig worden er subversieve elementen opgepakt, die in het bezit blijken te zijn van wapens en handgranaten. Volgens de Inlichtingendienst moet er de komende tijd ernstig rekening worden gehouden met verhoogde guerrilla-activiteiten. Zo werden er al aanslagen gemeld op het munitiedepot 'Terendan' en de elektriciteitscentrale in Padang,

alsmede het in brand steken van de bioscoop 'Cinema'. Persoonlijke ongelukken hebben zich daarbij niet voorgedaan. Ook op de buitenposten worden regelmatig vijandelijke troepenbewegingen waargenomen.

Over en weer worden de toespraken steeds dreigender van toon. Zo stelt een afgevaardigde van de TNI het ultimatum dat het Nederlandse leger zich uiterlijk op 1 januari 1949 uit het gebied rondom Padang moet hebben teruggetrokken. Zo niet, dan zullen er acties volgen. Het antwoord van onze brigadecommandant, kolonel J.P.C. van Erp, is kort maar krachtig. Het ultimatum zal niet worden opgevolgd. Integendeel. Nog meer dan voorheen zullen de aan ons opgedragen taken worden uitgevoerd. Eenieder



Het kamp is klaar, de vlag wordt gehesen





die zich daartegen verzet zal de gevolgen aan den lijve ondervinden.

Ook onder de bevolking in de kampongs bestaat momenteel grote onrust. Volgens verkregen inlichtingen proberen de laatste tijd regelmatig groepjes

infiltranten in de kampongs onder te duiken en de bevolking onder druk te zetten. Door middel van pamfletten proberen wij nu de bewoners te informeren op welke wijze zij ons behulpzaam kunnen zijn om deze lieden te elimineren.

Er is sprake van dat onze troepen op de buitenposten binnenkort worden samengevoegd. Het patrouilleren en het wachtlopen worden verder opgevoerd. Met onze compagnie moeten we nu al zes wachtobjecten voor onze rekening nemen. Aan slapen komen we bijna niet toe. Zeker de wachtcommandanten niet! Als dit nog een poosje zo doorgaat, gebeuren er hier gegarandeerd ongelukken. Hopelijk gaan we er snel legen aan, alles beter dan afwachten.

**Vrijdag, 17 december 1948**  
Ieder ogenblik kan de oorlog losbarsten. Bij het munitiedepot is het een komen en gaan. In de stad is er geen auto meer te krijgen. Bij de gratie Gods kan er een jeep komen om de gevangenen eten te brengen.

Vanmiddag is soldaat De Wolf door de Militaire Politie (MP) betrappt toen hij tijdens zijn wacht met een Inlander stond te praten, terwijl zijn geweer onbeheerd tegen de muur stond. Door de MP is mij als wachtcommandant verzocht hiervan rapport op te maken. Dat dit voorval door kapitein Bakker hoog zal worden opgenomen, is wel zeker. Ik moet er niet aan denken wat er had kunnen gebeuren, indien de inlander het geweer had gepakt en De Wolf had doodgeschoten. De gevolgen waren niet te overzien geweest. Wat moet je nu in Godsnaam met zo'n klootzak beginnen. Ik weet het niet.

*Henk van Vliet*

## Jaarthema 2019



## Nationaal Comité 4 en 5 mei

Het jaarthema van 2019 luidt: **"In vrijheid kiezen"**. Met dit thema sluit het Nationaal Comité 4 en 5 mei aan bij de viering van 100 jaar algemeen kiesrecht, bovendien zijn er in 2019 Europese en Provinciale verkiezingen. Het comité staat stil bij de waarde van de vrije democratische rechtsstaat, het buitenwerkingstellen van deze rechtsstaat in de jaren 1940-1945, en de verantwoordelijkheid die we met z'n allen dragen om de rechtsstaat en de vrijheden die we daarbinnen genieten, te waarborgen. Vanuit de vrijheid van nu kijken we terug op de onvrijheid van toen. We benadrukken de verantwoordelijkheden die onze

vrijheid met zich meebrengt, want juist onze huidige vrijheid om te kunnen en mogen kiezen schept een verantwoordelijkheid deze vrijheid te beschermen en te koesteren.

Het thema **"In vrijheid kiezen"** beperkt zich niet tot het kiesrecht alleen. Iedere dag weer kunnen we in Nederland, uiteraard binnen de regels van de wet, doen en laten wat we willen. We leven in een vrij land, mogen over van alles en iedereen een mening hebben en bepalen zelf wat goed voor ons

is. Onze keuzes staan echter niet los van de wereld waarin we leven. De vrijheden van de een kunnen de onvrijheden van de ander betekenen. Door het stellen van vragen dwingt het jaarthema ons hier kritisch over na te denken. Nemen we verantwoordelijkheid voor onze keuzes? Zijn er, behalve juridische, niet ook morele en ethische grenzen aan de keuzevrijheid die we hebben? Zijn we in staat verder te kijken dan onze eigen vrijheden? En verplaatsen we ons nog voldoende in de ander?

# Wel en Wee van 42 AAT

## 42e Brigade Transportcompagnie in Nederland en Nederlands-Indië

### Deel 7

Ik maakte de eerste wandeling over Indisch gebied met sergeant Bas van den Heuvel. Ik herinner me nog goed mijn eerste indrukken, de sfeer, de tropische plantengroei, de bedrijvige mensen, de paardenwagentjes, de winkeltjes en de geur van bloemen en planten. Ik was nu echt in de tropen en had het tevreden gevoel dat mijn langgekoesterde plannen om wereldreizen te maken nu werkelijkheid begonnen te worden. Veel tijd was er niet om rond te kijken. Na een drankje op een terrasje was het weer verzamelen aan boord.

Het vervolg van de vaartocht ging langs de kust van Sumatra. De kapitein hoopte zaterdagmorgen in Tandjong Priok, de haven van Batavia, aan

te komen en vandaar 's middags weer te vertrekken. Als alles verder volgens plan verloopt, zullen we zondag 27 februari in Soerabaja aankomen.

#### Aan land op Oost-Java

Na de vaartocht langs de noordkust van Java naderen we zondagmiddag Soerabaja. Om ongeveer vijf uur liggen we op de rede maar gaan pas de volgende dag van boord. In de ochtend eerst het bataljon Jagers dat direct per trein vertrekt naar Probolinggo. Voor ons AAT'ers staan 's middags vrachtauto's klaar die ons vervoeren naar de Kromhoutkazerne die aan de zuidkant van de stad is gelegen. Het is een grote kazerne waarvan de gebouwen min of meer in een vierhoek

de buitenkant vormen en zo een vlakte omringen die als appelplaats, maar ook als parkeerplaats voor de voertuigen moet dienen. De toegangspoort ligt in het midden van de noordelijke gebouwenreeks. Het deel van de kazerne rechts van de ingang is al bewoond door 32 AAT, de linkerkant is voor ons.

Onze officieren worden gehuisvest in een woning aan de HBS-sstraat op nummer 9, midden in de stad. Het ziet er allemaal rustig en vredig uit. De tweede politionele actie is inmiddels achter de rug en niets duidt op vijandelijkheden of onvriendelijk gedrag. Het geeft ons het gevoel dat eigenlijk de klus al geklaard is en dat er voor ons geen heroïsche daden meer



Met sergeant Bas van den Heuvel in Sabang op Poeloe Weh



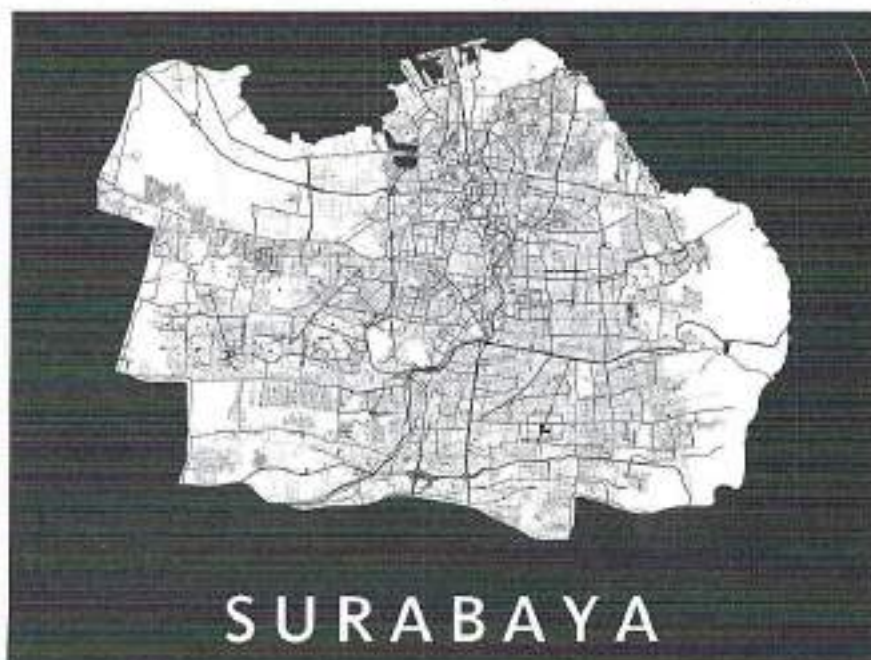
Voorraanzicht van de Kromhoutkazerne in Soerabaja. Het eerste onderkomen voor 42 AAT na aankomst op Oost-Java

zijn weggelegd. Maar dat zou heel anders uitpakken. Ook na de actie ging de guerrillaoorlog, zoals ook daarvoor was gevoerd, gewoon door en nam zelfs in hevigheid toe. De gevolgen daarvan zouden we al spoedig merken. Na aankomst wordt 42 AAT, waaraan als tactisch nummer 31 is toebedeeld, onder commando geplaatst van de Territoriale (Divisie) Verplegings- en Transport Officier van het Territoriaal tevens Troepencommando Oost-Java (A-Divisie).

De militairen van 32 AAT waren al vanaf 1947 in Indië. Toen ze aankwamen werden ze praktisch direct ingezet omdat de eerste politionele actie op het punt stond te beginnen. Hun voertuigen staan opgesteld op het middenterrein aan hun kant. Onze helft is leeg, want we hebben nog niet één auto. Daarin komt spoedig verbetering. Kapitein De Boer kan na een dag over een Jeep beschikken en voor de werkplaatscommandant (kapitein Kluit) is een driekwart tonner beschikbaar die met 'wep' wordt aangeduid, maar in geen enkel opzicht lijkt op de weapon carriers die de geallieerden in gebruik hadden. Al spoedig wordt dit voertuig (waarschijnlijk vanwege zijn deplorabele staat) vervangen door een vrijwel nieuwe Dodge 'power wagon', een driekwart tonner die voor allerhande vervoer van personen en goederen wordt ingezet. Meer voertuigen laten voorlopig nog even op zich wachten. Maar omdat van onze gehele AAT-

compagnie van (organiek) 312 man maar elf personen een geldig militair rijbewijs hebben, hadden die toch nog niet gebruikt kunnen worden. De voortgezette rijopleiding van onze chauffeurs -die overigens in Nederland wel rijlessen hadden gehad- wordt dus zo snel mogelijk met kracht ter hand genomen. De les capaciteit van de SOBM (School Opleiding Bestuurders/ Monteurs), de militaire rij school, is echter beperkt. De compagniescommandant bepaalt dus: eerst de organieke chauffeurs, dan de reserve

bericht binnenkwam dat het bataljon Jagers dat met ons de bootreis had gemaakt, tijdens de treinreis naar Probolinggo onder vuur was genomen. Eén dode en twee gewonden. De maten van de gesneuvelde militair vertelden dat hij vlak voor de aankomst in Soerabaja nog naar huis had geschreven dat hij het goed maakte en de volgende morgen van boord zou gaan. Die brief was inmiddels al onderweg naar zijn ouders in Nederland. Op 1 maart is hij 's middags op Kembang Kuning, het ereveld bij Soerabaja, begraven. De stemming bij de



chauffeurs, dan pas de overigen. En de officieren? 'Jullie hebben geen rijbewijs nodig, jullie kunnen naast een chauffeur meerijden', aldus De Boer.

#### **Slecht begin voor de Jagers**

We waren nog maar een paar dagen in Soerabaja toen het

Jagers was, zo werd verteld, beneden peil. Het valt ook niet mee als je reeds na vier uur in het tropische land je eerste dode hebt. Ook binnen onze AAT-compagnie kwam het nieuws hard aan.

*Henk van den Berg*

# Naar aanleiding van een 'Oproep' in de 'SOBAT'

Beste lezers,

Mijn opa, Arend Seine Booij, diende van 5 juni 1947 tot 1 april 1950 op Java als chauffeur bij de luchtmacht. In het najaar van 2018 stond er een **Oproep** in 'Checkpoint' en in de 'SOBAT' (nummer 180 / oktober 2018 / pagina 24) waarin ik u verzocht mij te helpen meer te weten te komen over mijn opa's tijd in Nederlands-Indië. Dat heb ik geweten! Een maand lang werd ik met enige regelmaat gebeld door veteranen die mij wilden vertellen wat ze wisten. Een enkeling kende mijn opa, velen wilden vooral graag hun eigen ervaringen delen, zodat ik een beeld kon krijgen van hoe het voor mijn opa zou kunnen zijn geweest. Ik ben u allen daar zeer dankbaar voor en wil u daarom, ook gezien de getoonde betrokkenheid, graag meer vertellen over wat mij de afgelopen maanden is overkomen en wat ik aan de weet ben gekomen.

Zoals gezegd ben ik in de eerste weken na mijn oproep regelmatig gebeld. Meneer Rietveld vertelde mij dat hij samen met mijn opa van 8 november 1946 tot 8 mei 1947 zijn militaire training ontving in de Generaal De Bonskazerne te Grave. De eerste twee of drie maanden was mijn opa druk met exerceren en wapens uit elkaar halen en weer in elkaar zetten om uiteindelijk slechts eenmaal echt te mogen schieten. Tussendoor werd deze training onderbroken: de jongens werden naar huis gestuurd wegens de strenge winter en het gebrek aan kolen om de kazerne warm te houden. Daarna volgde de indeling: word je verder opgeleid tot monteur of chauffeur of leer je het geschut bedienen (mijn opa

was ingedeeld bij 3-18 RVA). Wat mijn opa heeft gedaan, is onbekend. Hij kon al auto en vrachtwagen rijden vanwege de kolenzaak van de familie. Meneer Rietveld, die zelf tot chauffeur werd opgeleid, was er zeker van dat hij deze opleiding niet samen met mijn opa volgde. Zou mijn opa verder zijn opgeleid tot monteur? Dat zou handig zijn geweest, chauffeur en monteur in één!

Van 8 mei tot 5 juni 1947 zat meneer Bonnet samen met mijn opa op de 'Johan van Oldenbarnevelt' en van 1 tot 25 april 1950 reisden zij met de 'General C.H. Muir' weer naar huis. Meneer Bonnet wist mij veel te vertellen over de gang van zaken aan boord. Ik heb mijn neus mogen steken in alle exemplaren die hij bewaard heeft van het scheepskrantje 'De Slingeraar' en heb mee mogen genieten van verhalen over zeeziekte en het werk van de scheepspolitie. Ook waren er oude krantenartikelen, enkele exemplaren van 'Wapenbroeders', een voorlichtingswerk over tropenhygiëne ('Waakt voor uw gezondheid in Indië. Keer niet als een wrak naar Nederland terug'), kerstkaarten van het NIWIN ('Naar goed Nederlands gebruik wensen wij U, wie gij ook zijt en waar ge u maar bevindt, een gezegend Kerstfeest'), ... u verzint het maar! Tussen alle spullen trof ik zelfs een bioscoopkaartje aan van een gulden ('kartjls militairen').

Na de aankomst op Java maakte mijn opa via een gemeenschappelijk vriend, Arie van Die, kennis met meneer Euser. Meneer Euser wist mij te vertellen dat mijn opa maar geluk had met zijn kaki uniform, dat hoorde bij zijn overplaatsing naar de luchtmacht. Naar het

schijnt was het eten daar beter, evenals de auto's. Mijn opa reed na aankomst op Java voor de luchtmacht munitie- en wapentransporten van Batavia naar Bandoeng. Ondanks het rijden in konvool was dat schijnbaar niet altijd veilig. In ieder geval eenmaal is een konvool, waarin mijn opa mee reed onder leiding van Arie van Die, beschoten. Ook in Krawang, waar mijn opa een middenstandsopleiding volgde, schijnt het regelmatig onrustig te zijn geweest. In de familie is hier echter weinig over bekend. Net als veel anderen, zweeg mijn opa in alle toonaarden over zijn tijd in Indië.

Nu gaan er in de familie -na lang rondvragen- wel twee verhalen over gevechtshandelingen waar mijn opa in verzeild is geraakt. Allereerst schijnt hij in een hinderlaag terecht te zijn gekomen, waarna hij en zijn kameraden verspreid raakten. Een deel van de groep overleefde de hinderlaag, van de anderen werden de lichamen zwaar verminkt teruggevonden. Een ander verhaal is dat mijn opa door de jungle liep en er twee mannen opdoken bij de rivier. Het was hij of ik, vertelde mijn opa aan zijn middelste zoon. Dat zijn heftige verhalen die een mens voor het leven tekenen.

Naast alle hulp die ik van bovengenoemde en vele andere veteranen kreeg, gebeurde er afgelopen zomer nog iets dat mijn 'onderzoek' naar mijn opa in een stroomversnelling bracht. Op mijn verzoek is mijn familie op zoek gegaan naar eventuele nagelaten foto-albums en brieven van mijn opa. En hoewel er geen brieven zijn gevonden, kwam tot mijn grote vreugde bij de oudste broer van mijn vader een foto-album uit een nooit uitgezochte doos met spullen

tevoorschijn. Hoera! Ik vond het heel bijzonder om mijn opa, die ik nooit in levenden lijve heb gekend omdat hij jong overleed, te mogen ontmoeten als de jongeman die hij destijds was. Wel was ik teleurgesteld: wat stond er weinig informatie bij de foto's geschreven. Gelukkig kwam ik erachter dat sommige foto's op de achterkant beschreven waren. Het waren de foto's die mijn opa vanuit Indië naar zijn verloofde, mijn oma Henry Groen, stuurde. 'Moet je ook een pisang?', schrijft hij haar achterop een foto. 'Pak maar van de tafel, hoor'. En achterop een foto waar mijn opa op zijn wagen met als nummerbord 'Henry' zit: 'Wat ben je toch sterk, dat je mij zo lang kan dragen'.

De data en teksten achterop enkele foto's in het album hielpen mij te herleiden dat mijn opa in ieder geval naast zijn ritten van Batavia naar Bandung ook een rit via Cheribon naar Semarang maakte samen met sergeant Romens en Piet Gouverneur. In de buurt van Semarang zien ze bijna te laat dat de brug is opgeblazen. In de periode van 29 augustus tot 14 september 1948 was opa in het militair verlofcentrum te Sirnagalih. Samen met Piet Gouverneur staat hij daar op de foto bij het sportveld, hij doet voor de foto of hij in het zwembad duikt en hij poseert met zijn geweer aan zijn schouder voor de zwijnenjacht aan de voet van de Gedeh ('Ik twijfelde nog of ik mijn geweer aan mijn linker- of rechterschouder zou zetten en toen drukte hij af, de schurk').

Tot mijn grote verbazing eindigt het foto-album met deze foto's in het verlofcentrum. Mijn opa had daarna nog twee jaar in Indië te gaan, maar het foto-album blijft na deze foto's leeg. Wat is er toch gebeurd? Ook tussen de foto's die we los in een blikje aantreffen, vond ik nauwelijks aanknopingspunten. Twee foto's van mijn opa langs de Priokweg en een

foto van het gebouw van de Volksraad zijn gedateerd op 4 juni 1949. Foto's van een dag later, op de Poentjak en op de route Batavia-Buitenzorg-Bandoeng, wijzen erop dat mijn opa dan weer ritten naar het vliegveld bij Bandoeng maakte. Op 20 augustus 1949 zit mijn opa samen met Arie Elings op de motorkap van de 'cantinewagen'. 'Dit is nu mijn wagen', schrijft hij achterop een andere foto. Ook van 9 oktober 1949 zijn er nog foto's uit Batavia: mijn opa poseert voor de Willemskerk en de Nassaukerk.

Waarom stopt het album na mijn opa's verblijf te Sirnagalih in het najaar van 1948?

Waar was mijn opa sindsdien? Bekend is dat mijn opa van 1 februari tot 4 april 1949 diende bij 20 V.B. op vliegveld Maospati bij Madioen. Maar waarom zijn daar geen foto's van? Waarom zijn er eigenlijk vrijwel geen foto's van vliegtuigen en vliegvelden te zien in het album? Tussen alle foto's vond ik slechts enkele foto's gemaakt te Kalidjatti in de zomer van 1947 en er is slechts één foto waar een vliegtuig op te zien is. Deze foto zit niet in het foto-album. Ook zijn er vrijwel geen omgevingsfoto's te zien. Vrijwel alle foto's zijn foto's waar mijn opa op staat.

Dit alles doet mij vermoeden dat mijn oma de foto's heeft

uitgezocht en het foto-album heeft gemaakt. Misschien hoopte ze zo mijn opa aan de praat te krijgen over zijn tijd in Indië. In het begin heeft mijn opa nog meegewerkt. 'Ja, dat was op de boot. En daar staat Piet Stulvenberg op Sabang', hoor ik hem in gedachte zeggen. Maar naarmate er meer foto's komen en we dichter het moment in de geschiedenis naderen waardoor mijn opa besloot te zwijgen, zal mijn opa stiller zijn geworden. Nukkiger. 'Kun je het nou niet laten rusten?' Of: 'Plak jij die foto's dan in, als je zo nodig een album wilt hebben!' Zou het album daarom zo abrupt zijn geëindigd? Gaf mijn oma het op?

Ik geef het niet op. Ik weet dat het nu tijd is dat het verhaal van mijn opa alsnog verteld wordt. Wilt u mij misschien helpen door contact op te nemen als u iets in bovenstaand verhaal herkent en kunt aanvullen? Of bent/herkent u iemand op een van de drie onderstaande foto's?

De eerste foto lijkt te zijn gemaakt tijdens een uitstapje. Mijn opa is de derde van links. Naast hem, als tweede van links, staat een vrouw waarvan ik weet dat zij een grote steun is geweest voor mijn opa. Als ik mij niet vergis, werkte ze in een weeshuis. Ik zou heel



graag weten wie zij is en (indien mogelijk) in contact komen met haar of haar familie.

Op de tweede foto, die helaas wat minder scherp is, staat 'm'n oude MTO (nu zit hij in Den Haag) boven op de Poentjak'. Mijn opa lijkt een goede band met hem te hebben gehad en daarom zou ik ook graag weten

wie hij is en (indien mogelijk) met hem in contact komen.

De derde foto, tot slot, fascineert mij omdat het erop lijkt dat mijn opa hier chauffeur van een personenauto was, terwijl hij op vrijwel alle andere foto's in vrachtwagens rijdt (of een jeep, motor of zelfs

een tractor). Te zien aan het onderscheidingsteken op de schouder is mijn opa, die achter de portier staat, korporaal. De foto is daarom genomen na 1 oktober 1948. Waarschijnlijk reed mijn opa de kapitein (rechts, drie sterren) naar de luitenant-kolonel (links, twee sterren en een balk). Gezien het embleem op de pet van de luitenant-kolonel gaat het om militairen van de luchtmacht. Was dit bezoek een bijzondere aangelegenheid? Herkent u misschien de mensen op de foto of de locatie? Wat zou het verhaal achter deze foto kunnen zijn?

Ik hoop weer op veel reacties van u, want u heeft mij naar aanleiding van mijn vorige oproep echt verder geholpen. Op mijn beurt schrijf ik, als er nieuwe ontwikkelingen zijn, met plezier een vervolg op dit verhaal. Ik houd u op de hoogte.

Met vriendelijke groet,

Janet Booij, Dorpsstraat 143,  
1689 GA Zwaag  
0229-752029 of 06-21645551  
janetbooij@hotmail.com



# Alle ECHOS Homes zijn Veteranenontmoetingscentra

ECHOS Homes zijn van oudsher unieke ontmoetingscentra met een gezellige huiskamer, multifunctionele vergader- en ontspanningsfaciliteiten en een prima keuken.



- ★ ECHOS Homes kunnen zowel kleine als grote groepen (ca. 150 personen) accommoderen.
- ★ Met onderstaande contactpersonen kunt u uw wensen bespreken.
- ★ ECHOS Homes hebben de status 'militaire accommodatie'. Wij kunnen al uw activiteiten en evenementen die door Defensie worden gesubsidieerd, direct voor u declareren.

**ECHOS Home 'de Schakel'** gastvrouw: Marieke Potappel  
Leuvenumseweg 68, 3852 AS Ermelo tel. 0341 - 552 830

**ECHOS Home 'de Landing'** gastheer: David Mammen  
Deelenseweg 28, 6816 TS Schaarsbergen tel. 026 - 44 30 487

**ECHOS Home 'de Vrijheid'** gastheer: Roel Willemsen  
Eindhovenesdijk 33, 5688 GN Oirschot tel. 040 - 29 04 515

**ECHOS Home 'het Bakken'** gastheer: Han Mennink  
Johannes Postweg 5, 7973 JB Darp (Havelte) tel. 0521 - 341 297

**ECHOS Home 'het Anker'** gastheer: Ad Mullwijk  
Toepad 110, 3063 NJ Rotterdam tel. 010 - 24 299 10

**ECHOS Home 'de Eendracht'** gastheer: Han Mennink  
Schapendijkje 8, 1782 TD Den Helder tel. 0223 - 655 066

**ECHOS Home 'Baan Zulu'** gastheer: Aart Werkman  
Otterloseweg 12-A, 6732 BS Harskamp tel. 0318 - 453 060



[www.echos.nl](http://www.echos.nl)

## Het Rozenpakhuijs Bloemen en Planten John Scheurkogel

Middeldijk 73 A ~ 2992 SH Barendrecht  
Tel.: 0180-621298  
Info@hetrozenpakhuijs.nl  
Website: [www.hetrozenpakhuijs.nl](http://www.hetrozenpakhuijs.nl)

Openingstijden  
Maandag t/m zaterdag  
08:00-18:00 uur  
Vrijdag 08:00-20:00 uur

# Nieuwjaarsdiner VOMI Drenthe/Groningen

Op woensdag 9 januari 2019 heeft de vereniging VOMI Drenthe/Groningen -met financiële steun van het VFONDS- haar Nieuwjaarsdiner gehouden in zalencentrum "De Aanleg" in Deurze. Onze vereniging telt op dit moment 110 leden en met enige trots mogen we dan ook zeggen dat wij zeer ingenomen waren met de 44 gasten.



Om 09.30 uur was het bestuur aanwezig om de gasten te verwelkomen, terwijl de eerste belangstellenden al binnen waren. Na het inchecken werden onze gasten door voorzitter Kees Eijkelenboom welkom geheten. In zijn toespraak werden de overledenen gememoreerd en herdacht met een minuut stilte. Ook werd er stilgestaan bij de nestor van onze vereniging sobat Goossem Boers, de laatste der Mohikanen, die de onderafdeling Assen



*Een fijne varkenshaas met champignonroomsaus liet men zich goed smaken*

(die vandaag zou worden opgeheven) vertegenwoordigde. Met een prachtige plant werd Goossem bedankt voor hetgeen hij voor de VOMI en voor de afdeling Assen heeft betekend. Hierna werden de Boerenjongens en Boerenmeisjes geserveerd met de rollegies (een Drentse lekkernij). Rond 12.00 uur moest onze voorzitter in verband met een familieaangelegenheid, deze gezellige bijeenkomst verlaten en gingen de gasten aan tafel voor een voortreffelijk diner, welke door Alie en Harry Hilbrands werd verzorgd.



Na dit fantastische diner werd men voorzien van koffie of thee en werden we door de heer Holman getraakteerd op een van zijn vele humoristische verhalen.

De verloting werd als vanouds weer geleid door onze nestor Goossem en rond 15.30 uur was deze zeer gezellige en geslaagde dag ten einde. Het bestuur was zeer tevreden en gaat weer verder om het volgende evenement in goede banen te leiden.

*Frans van Dreumel (secretaris)*

## Verantwoordelijkheid

Schuif jouw falen  
in het leven  
niet op een ander.

Je bent zelf verantwoordelijk  
voor jouw daden.

Iedereen heeft zelf een geweten  
dat hem vertelt  
van goed en kwaad.

Dus hoe een ander leeft  
zijn niet jouw zaken.

Leef jouw leven  
zoals jij leven wil,  
zonder een ander  
als voorbeeld te maken.

*Leen van Geenen  
VOMI Zuid-Holland*





# Schandvlek van de Staat der Nederlanden (deel 36)



R.J. de Rijk

Om 23.30 uur passeerden wij volgens de zeekaart, op 90° over bakboord op een afstand van 4 km, het eilandje Medang. Al deze gegevens noteerde ik in mijn journaal. Toen ik daarmee klaar was en weer de brug opkwam, zei ik halverwege de trap tegen Simon, dat ik even een ronde ging maken.

Op het voordek kwam ik bij de twee KNIL-militairen, die ik eerder die avond al had gegroet. Ze zaten bij hun mortier en brengun rustig te roken en zeiden zachtjes: "Geen bijzonderheden, captain. Goed zo mannen! Mag ik even bij jullie komen zitten?" vroeg ik hen. "Ja natuurlijk, captain!" Terwijl er plaats genoeg was, schoven ze toch uitnodigend een stukje op. De KNIL-militairen waren soldaat 1e klas Suitela en soldaat 1e klas Aipassa.

In een fluisterend gesprek vertelden zij mij over hun diensttijd bij het KNIL en over hun vaders die ook bij het KNIL hadden gediend. Beide vaders waren door de Jap onthoofd

en Aipassa vertelde: "Toen mijn vader als KNIL-militair krijgsgevangen werd gemaakt op Java werd hij naar Maumere op Flores gestuurd en in een kamp gestopt en daar hebben ze hem gemarteld en geslagen, omdat hij niet voor de Jappen wilde werken. Ze hebben hem gevraagd om voor de Japanse vlag te buigen. Dat deed hij niet. Ze hebben hem daar toen onthoofd en mijn moeder moest van de Jap toekijken". Ja, zei Suitela, "dat hebben wij ook meegemaakt op het eiland Haruku waar we toen woonden. Mijn vader zat ook bij het KNIL en mijn oom ook. Wij woonden toen in Hulalieuw toen de Jap in februari 1942 daar aan land kwam. Alle KNIL-militairen werden gevangen genomen. Mijn vader en mijn oom moesten daar werken voor de Jap. Toen ze dat weigerden, werden ze gevangen gezet. De Jappen zijn bij ons thuis gekomen en hebben de Nederlandse vlag gevonden die in de woonkamer lag bij het portret van Koningin Wilhelmina. De foto werd kapot

getrapt en overal lag toen glas. Ze hebben de vlag, mijn vader en mijn oom meegenomen naar het kamp, waar de Jappen de Nederlandse vlag met benzine overgoten hebben en in brand gestoken, waar mijn vader en oom bij waren. Toen ze van de Jap moesten buigen voor de Japanse vlag, spuugden ze op de grond. Die Jappen werden toen kwaad en hebben direct mijn vader en mijn oom ter plaatse onthoofd. Ze werden in rieten manden afgevoerd. Later hoorden we dat ze in zee waren gegooid".

Het werd dapper en met geheven hoofd verteld. Ik voelde met hen mee. Een lange tijd zeiden ze niets en staarden over de donkere zee en zagen het weer gebeuren. Ook ik kon die gebeurtenissen gemakkelijk in het donker projecteren, alsof ik het zag gebeuren. Daar zaten zij, de nazaten van een heldhaftig volk. Landgenoten die voor Koningin en hun vaderland Nederland het hoofd van hun romp lieten schelden. Liever dat, vonden zij, dan de vijand ter wille zijn!

Dat het KNIL binnenkort opgeheven zou worden, vonden de mannen een ramp. Zij konden niet begrijpen dat de Nederlandse regering zo iets kon doen. Ik zei dat ik hun gevoelens heel goed kon begrijpen om verscheurd te worden in een politieke strijd, waarin je jezelf opnieuw moet vinden om dat te vertegenwoordigen waar je voor staat of altijd voor hebt gestaan. Ik vertelde hen daarop over mijn verzetsdaden als kappersbediende en dat ik zelf wegens mijn verzet in Nederland door de Duitsers gearresteerd werd en in het concentratiekamp als dwangarbeider geslagen werd. Ik vertelde over de martel- en moordpartijen door de Duitsers



tijdens de Tweede Wereldoorlog en de gruwelijkheden van de Jappen waarover ik gelezen had, die op een beestachtige manier vóór 1940 hadden huisgehouden in China. "Die manier van militair optreden stond aan de basis van de gruwelijk Bersiap-periode ná 1945", antwoordde ik. "Als jullie je afvragen wat ik op deze schuilt doe, dan moet ik jullie eerst vertellen, of zeggen, dat ik de beslissingen van de Nederlandse Regering van ná 1945 ten opzichte van Nederlands-Indië, sterk afkeur. Het niet nakomen en het niet handhaven van die Nederlandse belofte en het decreet van Gouverneur-Generaal Van Mook in het Indisch Staatsblad van 1946 / nr. 86 is een misdaad ten opzichte van de volkeren in de Indische Archipel. Ook het niet nakomen van de door Nederland ondertekende papieren God van het Atlantisch Handvest van augustus 1941, is

een misdaad ten opzichte van alle volkeren van Nederland-Indië".

Ik legde hen de betekenis ervan uit en vertelde dat dát aan de basis stond van mijn beslissing om een verzetsgroep samen te stellen in Soerabaja en dat dát de reden was waarom we nu met de KOALA'S onderweg waren naar Ambon, om de RMS defensief te steunen in een aanval door de troepen van de Japanse vriend Soekarno. "Nu is de tijd gekomen om voor jullie zelfstandigheid op te komen, want als de Molukken en de rest van Oost-Indonesië bezet zijn door het republikeinse leger, dan kan dat nooit meer en wordt geheel Oost-Indonesië en de Molukken opgenomen in de Japanse eenheidsworst Indonesia waar de wetten van Djokja met harde hand zullen gelden. Ik ben er van overtuigd dat de RMS, gezien hun bijzondere militaire prestaties,

ervaringen en goede reputatie in het verleden, een goed leger kan opbouwen dat vergelijkbaar is met elke grote natie, om haar belangen te verdedigen". Zij waardeerden mijn woorden en wij deelden die standpunten dan ook. Ervan overtuigd om de soevereiniteit van de Molukken te verdedigen, antwoordden zij beiden, bijna in koor; "dat Oost-Indonesië maar in ieder geval de Molukken dan wel over wapens zouden moeten beschikken". "Ja", antwoordde ik lachend, "ik heb alvast een beginnetje gemaakt", waarop ze ook moesten lachen. Ik wenste hen beiden nog een goede wacht, en stond op.



*Het Atlantisch Handvest was een besluit op de Conferentie van Placentia Bay door de Eerste minister van Groot-Brittannië Winston Churchill en de president van de Verenigde Staten van Amerika Franklin Delano Roosevelt op de kruiser USS Augusta (CA-31) die voor anker lag in de Baai van Placentia in Newfoundland. De gezamenlijke verklaring van het Atlantisch Handvest werd uitgegeven op 14 augustus 1941.*

# “Daar woonde mijn huis en daar sliep mijn bed” (deel 11)

*Het verhaal over mijn diensttijd in Indië  
(1947 t/m 1950)*

door Jan van der Vegt



*Op de foto hierboven zien we rechtsonder in de weg een soort tankval, die met bamboematten is gecamoufleerd.*



*Hier gaat een jeep over de rails. Tussen de bielzen zijn extra balken en stukken bamboe gelegd om het mogelijk te maken er over te rijden met behulp van enkele duwende sobats.*



Bij het gehucht Tempel was de verkeersbrug compleet weggevaagd, maar de spoorbrug (die ongeveer 50 meter naast de weg over de rivier lag) was nog geheel intact. Er stond een goederenwagon en de pioniers van 5-5 RI, onder leiding van luitenant Assman, bliezen de zijwanden eraf waardoor er een platte wagon overbleef. Op de (vage) foto zien we hoe de jeep van de kolonel als één van de eersten werd overgebracht. Toen had men nog een gedeelte van de zijwanden laten staan, maar daarna werden die geheel verwijderd.

Ook maakten ze een op- en afrit aan weerszijden van de kali (rivier). Zo konden we stuk voor stuk met alleen de jeeps en de carriers op deze wagon aan de

overkant komen met behulp van mankrachtaandrijving. Dat alles nam veel tijd in beslag. Daardoor konden we pas laat in de avond verder rijden. Pal vóór Muntilan kwamen we opnieuw voor een kapotte brug te staan. Het was gaan regenen en omdat het inmiddels 22.00 uur was geworden, werd besloten bivak te maken in de kamponghuizen langs de weg. Daar lagen we op de lemen vloer in onze natte kleren zeer ongelukkig te wezen.

De volgende morgen werd de brug geschikt gemaakt om te passeren. Het brugdek hing schuin naar beneden boven de kali en door het landhoofd aan onze zijde schuin af te (laten) graven, werd de doorgang weer mogelijk gemaakt.

Op de foto op de volgende pagina ziet U een carrier

de hindernis nemen op die provisorische oprit. Naast de brug is nog juist een stuk te zien van de eveneens opgeblazen spoorbrug, scheef weggezakt, met daarachter de rails, die ook hier weer vlak langs de weg liepen. De foto is genomen vanuit Muntilan. We kijken hier in de richting van de weg, waarover we kwamen vanuit Tempel.

De afstand tussen Tempel en Muntilan is zo'n 8 à 10 km. In het stadje Muntilan troffen we de makkers van de 3e compagnie van 5 RS aan. Zij waren daar in de voorafgaande dagen naar toe getrokken en kregen opdracht om weer naar Jogja terug te keren, maar ze hadden slechts één jeep met aanhanger, gereden door chauffeur korporaal Visscher.



Hij was aan het pendelen en bracht met iedere rit 12 man naar Tempel.

Omdat de middag al vorderde gaf luitenant Van Donselaar mij opdracht om ook een rit daar naar toe te maken en een aantal van deze sobats weg te brengen, omdat Visscher anders nooit voor donker klaar zou zijn. Ik kreeg 4 man mee. Toen we

wegreden ontmoetten we vlak buiten Muntilan de andere jeep. Naast korporaal Visscher zat een brenschutter met zijn bren op de motorkap met neergeklapte voorruit. We spraken af, dat ik bij Tempel op hem zou wachten tot hij daar was met de laatste. Dan behoefde ik niet alleen terug te rijden naar Muntilan, want de schemering begon al

en in de tropen is het heel snel donker.

Verder rijdend, kreeg ik een zeer 'unheimisch' gevoel. Ik gaf toen vol gas, waarbij het door de zig-zag versperringen soms bijna op 2 wielen ging. Ik reed alsof de dood me op de hielen zat, wat achteraf letterlijk het geval is gebleken.

## Grote reünie geneeskundige veteranen / Nederlands-Indië / 1946-1951

Woensdag 17 april 2019

Generaal Spoorakazerne, Ermelo

Iedereen die bij een geneeskundige formatie heeft gediend, kan zich aanmelden. Ook naaste familie en/of begeleiders zijn van harte welkom. De locatie van de reünie is rolstoeltoegankelijk en u kunt in de buurt parkeren. U krijgt een Indische maaltijd. Na aanmelding ontvangt u het programma.

Meer informatie en aanmelden via [ned.indie@veteranen.nl](mailto:ned.indie@veteranen.nl) of per telefoon: 0521-370092

# In gesprek met Bo Keller

## “Als een zwaar blok aan het Nederlandse been”

*Out of the blue* kreeg ik een mail van Bo Keller (1928). Op Facebook had ik gevraagd naar iemand die het tangsleven\* had gekend. Dat was Bo en hij vertelde me ook dat hij in Batavia zat, toen het KNIL werd opgeheven.

*\*een tangsi is een militair kampement waar soldaten van het KNIL en hun gezinsleden werden ondergebracht*

### **“We ramden deze voorlichters op de grond”**

Bo Keller ontmoeten is een ervaring. Hij kan terugkijken op een historische gebeurtenis waar hij zelf deel van uitmaakte, hij is spraakzaam en daarbij heeft hij als ‘Indische jongen’ een eigen visie op die geschiedenis. Gelukkig werkt er iemand aan zijn levensverhaal. Dat begint in dit artikel in Batavia. “Daar was ik gelegerd met vele Indo-militairen in de kamp I-straat. Veel militairen stonden op het punt naar Nederland te vertrekken. Mijn werk daar bestond uit het regelen van de eetzaal met drie Javaanse werksters die eigenlijk mij de baas waren, want ze deden hun eigen zin en ik stond er maar zo’n beetje bij”. Ongeveer in die situatie kwam er een voorlichtingsmiddag over waar de KNIL-militairen heen zouden moeten. “We zaten in een zaal met een man of dertig. Ik zag ook bekenden en familie. Het begon al vrij rumoerig, want enkele personen wilden naar Nieuw-Guinea. Ik had helemaal geen idee wat me te wachten stond, totdat de Hollandse officieren (zo’n drie tot vijf personen) vertelden dat wij beter in Indonesië konden blijven vanwege de binding die we met het land hadden en het klimaat”. De onderliggende boodschap was duidelijk:

*blijf weg uit Nederland. Daar werden natuurlijk vragen over gesteld. “Zo’n voorlichter, staand op het podium, zei dat wij en onze vrouwen en kinderen het arbeidsproces niet zouden kunnen volgen en wij als militair daar niet zouden worden opgenomen en meer van dat fraais. De vragen liepen ook niet goed en toen nógmaals dat onvermogen van ons aanpassen weer te sprake kwam, vlogen we als één man naar voren en ramden deze voorlichters op de grond. In het rumoer dat ontstond, dook opeens een opperofficier (generaal Luchsinger) op, die ons tot kalmte maande en ons vertelde dat de KNIL-militairen naar Nieuw-Guinea zouden worden gezonden. Toen we weer buiten kwamen, stonden daar pantserwagens en militaire politie ons op te wachten, die na vervelende vragen en aanhoudingen ons door lieten”.*



Bo Keller

### **Grievend**

Dus zo was het. Na jaren trouwe dienst kreeg Bo Keller met andere ‘Indo-militairen’ zoals hij zegt, de boodschap dat ze beter konden wegblijven uit het vaderland. Het idee van de Nederlandse overheid was, dat

ze naar het Indonesische leger zouden overgaan. Dat was in 1950, meer dan een halve eeuw geleden, maar het grievende ervan blijft hoe deze militairen toen behandeld zijn. Het woord ‘afgedankt’ dient zich aan. De jaren waren zwaar genoeg geweest. Tijdens de Bersiap tekende Bo Keller voor het KNIL en kwam zo in Padang terecht, daarna werd hij overgeplaatst naar Medan. Riouw volgde, toen Cheribon en daarna kwam hij bij de Infanterie Kaderschool in Tjimahi. Gedurende de eerste politieke actie was Bo Keller op Noord-Sumatra. Daarna weer via andere plaatsen naar Batavia, waar dus een nieuwe standplaats werd aangekondigd.

### **Nieuw-Guinea**

Met anderen arriveert Bo Keller op Nieuw-Guinea: “Om het te behouden voor Nederland”. Dat betekende opbouwen vanaf nul. “Ik kwam terecht in de

bush met ongeïnteresseerde dienstplichtige militairen, die onvoldoende waren opgeleid voor het gevecht en het gebruik van hun wapens. Ze hadden totaal geen benul waarom ze daar zaten, ze hadden geen kennis van de PAPOES-BEVOELING

en beseften niet wat hen boven het hoofd hing bij een Indonesische aanval". Hij geeft een voorbeeld van een incident.

"Op een nacht werden we rond vier uur in de ochtend gewekt door luchtafweervuur, gericht op op een Indonesisch Neptune vliegtuig vol para's, die naderhand verder in het binnenland gedropt zouden worden. Het vliegtuig werd gesignaleerd en als 'eigen' vliegtuig doorgegeven, zelfs toen het een rondje vloog. Mijn oud-collega wachtmeester Damcourt besloot tegen alle bevelen in het vuur te openen waarop het vliegtuig snel optrok en verdween. Ik deelde munitie uit en liet in het struikgewas stelling nemen. Een paar dagen eerder had ik de luitenant gevraagd om

alle struiken weg te branden en om (zoals bij ons in Indië) kleine opstellingen te bouwen. Hij had geen interesse". Anders gezegd, een vijandelijk toestel werd feitelijk genegeerd. Bo: "Zo kan ik nog verder gaan." Om een lang verhaal kort te maken; in 1954 vertrok Bo naar Nederland om daar zijn militaire carrière te vervolgen. Het werd langzaam opklimmen van soldaat der eerste klasse (1954) via de onderofficiersschool naar de rang van sergeant (1957). Pas twee jaar later mocht hij Nederlander worden, net of hij dat niet met hart en ziel was geweest. "Door al de gebeurtenissen na de overdracht en het sollen met het ongeïnteresseerd zijn in mijn dienstverrichtingen en het afpakken van mijn

Nederlandschap (paspoort), kreeg ik het gevoel dat ik alleen misbruikt ben door Nederland. Ze hadden me eerst nodig en daarna zagen ze me als een zwaar blok aan het Nederlandse been hangen".

#### Boek

Inmiddels als 90-jarige is hij nog vrij actief. Hij vertelt over zijn ervaringen aan degenen die werkelijk belangstelling hebben, hij werkt mee aan een boek over zijn ervaringen en hij komt nog altijd graag op Bronbeek waar hij een periode als gids heeft gewerkt. Daar weten ze: Bo Keller neemt geen blad voor de mond als het over ons militair verleden gaat.

Vilan van de Loo

## Krijgsmacht Veteranendagen 2019



Koninklijke Landmacht

De KL organiseert dit jaar **geen** veteranendag.



Koninklijke Marine

De KM veteranendag wordt gehouden op 11 juli 2019 in Den Helder.



Koninklijke Luchtmacht

De KLu veteranendag wordt gehouden op 11 september 2019 in Eindhoven.



Koninklijke Marechaussee

De KMar veteranendag wordt gehouden op 4 oktober 2019 in Apeldoorn.

# LOTGENOTEN

door Frans Doppegieter

*Mijn GSM meldt een binnenkomend gesprek. Het is het riedeltje van mijn tweede sim-kaart. Het beeldscherm meldt een onbekende op mijn nummer voor lotgenotenhulpverlening. Adrenaline vult mijn vaten.....*

Het is altijd weer spannend als er telefonisch een beroep op mij wordt gedaan via het nummer 0629353550. Ik weet dat het ongetwijfeld om een hulpvraag zal gaan. Maar betreft het mijn functie als hoofdcoördinator? Ga ik iemand doorsluizen naar een lotgenoot in zijn/haar omgeving? Of ga ik zelf aan de bak? Ik meld mij met mijn voornaam.

Het is een man, onverstaanbaar murmelt hij zijn naam en dan huilend, maar heel goed en duidelijk verstaanbaar: "Gvd....., het is niet goed met mij, het is klote, dit gaat niet goed komen, ik zie er geen gat meer in".

De roep van een medemens in nood. Voorzichtig stuur ik hem begripvol maar leidend naar een stukje informatie-uitwisseling. Hij heet Gerard, woont in een dorp onder de rook van Rotterdam, is de zoon van een getraumatiseerde Indië-veteraan. Hij is gek geworden van een professionele behandelaar die een hele beerput bij hem open trok en zoekt nu menselijke steun. Een functionaris van de Basis heeft hem naar mij verwezen. Ik bied hem mijn hulp aan. "Ja maar Frans, ik ben maar een tweede generatie hoor. Ik begrijp er toch helemaal niks van, dat dingen die ikzelf helemaal niet heb meegemaakt, nu door mijn leven spoken?" En snikkend: "Ik ben gewoon hartstikke gek, gvd. Ja, Gerard en ik heb diezelfde gekte, ook ik ben een zoon van een vader die in Indië is geweest en daar meer heeft meegemaakt dan hij zou hebben gewild. Waardoor ik een k...jeugd heb

gehad (mijn vrouw vergeve mij het taalgebruik) en nu nog dagelijks daarvan de wrange vruchten pluk". Gaandeweg kalmeert Gerard en wisselen we wat jeugdervaringen uit. Op een gegeven moment zegt hij: "Waarom begrijp jij mij wel en zo'n hufter niet? Waarom heb ik aan twintig minuten met jou aan de telefoon al meer gehad dan aan al die sessies met die psycholoog? Omdat ik precies weet wat jij voelt Gerard, omdat ik het zelf heb meegemaakt". We maken een afspraak, zodat ik bij hem op huisbezoek kan gaan.

Er is even wat bureaucratie nodig: Gerard woont op 85 km afstand en het VP gaat standaard uit van een gebied van maximaal 50 km radius. Maar deze situatie is niet standaard: Gerard heeft een specifieke ervaringsdeskundigheid nodig. Iemand die niet zegt 'dat kan ik mij voorstellen', maar een daadwerkelijke lotgenoot is. Natuurlijk komt dit voor elkaar. Een uurtje voor de afgesproken tijd ga ik op weg, we hebben een tijdstip buiten het spitsuur gekozen, de verkeersintensiteit valt dus reuze mee. Als ik de straat inrijd in het dorp waar ik moet zijn, is mij al duidelijk waar ik moet zijn: in het huis waaromheen het onkruid hoog staat..... Geen bel? Maar Gerard heeft mij zien komen en verwelkomt mij. Een wat slungelige magere man, een tiental jaren jonger dan ik ben, ongeschoren, sigaretje. Het is wat rommelig in het huis, dat duidelijk de stof afnemende hand van een vrouw mist. Hij maakt voor mij een grote beker lekker sterke koffie en neemt zelf een biertje. En dan ontwikkelt zich een gesprek dat gaandeweg aan diepgang en wederzijds vertrouwen wint.

Over vaders, die vanuit economische drijfveren door bureaugeneraals en maatschappijvreemde politici naar de verre koloniën werden gestuurd. Die dachten vanuit de overwinningroes aan het einde van de Tweede Wereldoorlog in Nederland, in Indië te zullen worden ontvangen als bevrijders. En al gauw tot de ontdekking moesten komen dat niets minder waar was, dat ze de werktuigen waren van een overheerser en dat politionele actie een eufemisme was voor een koloniale oorlog. En dat oorlog gepaard gaat met bloed, zweet en tranen, met verwonding en dood, met ziekte en gewelddadige ervaringen. En die na enkele jaren van tropische hitte, gepaard aan dysenterie, malaria en opgelopen ernstige verwondingen, teruggekeerd in het vaderland, halverwege de vijftiger jaren van de vorige eeuw werden verrast door psychische problemen, waarvoor destijds nog geen nazorg bestond. Vaders, die hun onbehandelde PTSS genetisch doorgaven aan hun kinderen en ongewild deze kinderen een jeugd gaven, waarin ze werden geconfronteerd met verbale en fysieke agressie, psychische verwaarlozing, overmatige controle, maatschappelijk isolatie, financiële armoede, ontbrekende mogelijkheden en gemiste kansen. De gevolgen zijn bij de bovengemiddeld intelligente Gerard, zoals ook bij vele lotgenoten, onmiskenbaar aanwezig: gebrek aan eigenwaarde en zelfvertrouwen, een verstoorde carrière, een mislukte relatie, zorgmijding, drank- en middelengebruik en dat alles resulterende in een wanhopig mens, die het allemaal niet meer ziet zitten. Twee uren later heeft het lotgenotencontact via herkenning en erkenning een



stevige basis van vertrouwen gelegd en kan ik Gerard vanuit mijn ervaringsdeskundigheid mogelijke vervolgpaden duiden: een lotgenotengespreksgroep, het lidmaatschap van een lotgenotenclub met de daaraan verbonden voordelen, een GGZ-instelling waar bevlogen psychologen werken met kijk op en ervaring met tweede generatie geweldsgetroffenen. Als ik afscheid neem, neemt Gerard een joint en een nieuw biertje, hij lijkt een heel stuk kalmer.

Enkele dagen later krijg ik een mailtje van hem: hij meldt dat hij een verwijzing heeft gehaald bij de huisarts en zich heeft aangemeld bij de door mij aanbevolen GGZ-instelling, over enkele dagen vindt er al een intakegesprek plaats. De week daarna opnieuw een mailtje: hij is voor intake geweest, mag volgende week al weer komen en heeft een uitstekende indruk gekregen van hun professionaliteit, nog niet eerder meegemaakt. En: "Ik vind het jammer Frans, dat ik jou niet

eerder heb ontmoet. Je hebt veel dingen met betrekking tot mijn disfunctioneren duidelijk gemaakt voor mij. Waarvoor mijn dank".

Nee Gerard, JIJ bedankt, voor de gelegenheid om door de hulp aan jou, mijn klacht om te kunnen zetten in kracht, zodat ikzelf in een opwaartse spiraal verkeer!

**75 JAAR  
VRJHEID**

**75 JAAR  
VRJHEID**

**75 JAAR  
VRJHEID**

## Herdenking Indië Monument Leiden

Het bestuur van de Stichting Militair Indië Monument Leiden organiseert donderdag 5 september 2019 de jaarlijkse herdenking van de 26 uit Leiden afkomstige, in voormalig Nederlands-Indië, gesneuvelde militairen.

De ceremoniële herdenking vindt plaats bij het Indië Monument bij molen "De Put" (voormalige Morspoortkazerne). Voorafgaand aan de plechtigheid buiten wordt er in de Evenementenzaal van Museum Volkenkunde een

herdenkingsrede uitgesproken.

*Gast spreker dit jaar is de Minister van Defensie, mevr. drs. A.Th.B. Bijleveld-Schouten.*



## “Staakt het vuren”

Tijdens onze bezetting van de post Oendaan werden door de Nederlanders en de Indonesiërs tijdens een Ronde Tafel Conferentie onderhandelingen gevoerd, teneinde met elkaar tot overeenstemming te komen over de toekomstige status van Nederlands Oost-Indië.

Allereerst was het van belang om tot een “Staakt het vuren” te komen. Een en ander was ons wel bekend, maar veel fiducia hadden we er niet in.

Toen de order “Staakt

het vuren” dan ook werd afgekondigd, waren we wel enigszins verrast en stonden we er nogal sceptisch tegenover omdat we uit ervaring wisten (o.a. in de VP-zone) dat onze “vrienden” (de peloppers) overeengekomen afspraken niet altijd te serieus opvatten.

Afwachten dus maar, we namen ons evenwel voor op onze hoede te blijven.

Op 10 augustus 1949 om 00.00 uur werd het bevel “Staakt het vuren” gegeven.

De volgende dag kwam er een telefoontje van sergeant Bosland van de post Tangoen of twee man (waaronder soldaat A. v.d. Lee en ondergetekende) maar mee wilden gaan ter beveiliging van twee vrachtwagens van de Handelsvereniging ‘Amsterdam’ (tapioca-fabriek) die uit een achter Gondang Legi gelegen kampong jonge kweekplanten moesten gaan halen.

Ondanks het “Staakt het vuren” vond men de beveiliging blijkbaar geen overbodige zaak. Wij maakten ons gereed en op de afgesproken tijd werden we door de vrachtauto's opgehaald om via Tangoen, waar sergeant Bosland zich bij ons voegde, naar de bewuste kampong te gaan.

Toen we deze kampong al vrij dicht genaderd waren, werd er vanuit de cabine geroepen: “Een hele groep peloppers steekt de weg over”. Helaas kon ik dit zelf niet zien omdat de vrachtauto's met zeldoek overdekt waren, hetgeen het uitzicht volkomen belemmerde.

We vroegen ons natuurlijk af wat de heren in hun schild voerden, maar met de gedachte van het 's nachts ingegane bevel van “Staakt het vuren”, zetten we de reis voort.

Bij ons einddoel gekomen, draaiden wij rechtsaf van de grote weg over een vrij brede zandweg de kampong in. Daar werden de jonge planten op de vrachtwagens geladen.

Tijdens dit laden werd door ons de naaste omgeving verkend, zonder evenwel iets bijzonders te ontdekken terwijl toch op deze hoogte de TNI'ers de weg waren overgestoken.

Het opladen was vrij vlot gebeurd en we aanvaardden onze terugtocht naar de grote weg, toen we plotseling geconfronteerd werden met een midden op de weg geplaatst schoolbord, dat kennelijk uit de “Sekolah Rakjat” was geleend.



Tjitse Steensma

Daarop stond een mededeling, die ongeveer als volgt luidde: "U bevindt zich op ons gebied. Kom naar de grote weg voor nader contact. Houd de lopen van de wapens naar beneden gericht, anders wordt er onmiddellijk geschoten". Dat dit nu niet bepaald een leuke mededeling was, zult u wel begrijpen.

Dat de heren van het TNI door middel van hun zeer snelle verhuizing hun gebied trachtten uit te breiden, was ons nu wel duidelijk.

Maar afijn, naar de grote weg moesten we toch, dus dat was van onze kant geen bezwaar en dat de lopen naar beneden gericht moesten zijn, was ook het ergste niet. Wel werden de wapens op "vuren" gezet. Op de grote weg aangekomen werd er niets en niemand gezien. Dat men zich verdekt

had opgesteld en ons nauwlettend in de gaten hield, voelden we wel aan. We besloten maar eens om door te roepen, de heren tevoorschijn te laten komen. En ja hoor, zo geleidelijk aan verschenen er rondom ons de nodige mannen, zodat we ons volledig ingesloten wisten.

Na lang aandringen onzerzijds om hun commandant te mogen spreken, kwam ook deze tevoorschijn en stelde zich voor als luitenant Koesno van een mobiele brigade. Deze luitenant bleef evenwel aan de andere kant van een vrij smalle kalf, die evenwijdig aan de grote weg liep.

Op ons voorstel dat wij naar de overzijde zouden komen, werd afwijzend gereageerd. Tenslotte werd (na veel heen en weer gepraat) door Koesno een briefje in ontvangst genomen,

waarmee sergeant Bosland het contact van die morgen bevestigde en een contact op hoger niveau voorstelde. Hiermee ging men akkoord en inmiddels leek het tijdstip gekomen om met onze kweekplanten te vertrekken. Onder luid "Merdéka"-geroep van Koesno's mannen vertrokken wij richting Gondang Legi, waar aan luitenant-kolonel Broersma van het Regiment "Prinses Irene" verslag over het gebeurde werd uitgebracht. Wij prezen ons gelukkig met het feit dat dit contact tijdens het "Staakt het vuren" had plaats gevonden en men zich aan de overeengekomen afspraak had gehouden. Onder andere omstandigheden hadden wij maar weinig of geen kans gehad.

*Tj. Steensma, voormalig dienstplichtig sergeant 4-5 RI*

## SOCIAAL COMMISSARISSEN



Voorzitter/secretaris Sociale Commissie  
Budgethouder Fonds Sociale Zorg (FSZ)  
Theo H.A. Rump  
Abatrosstraat 14  
2352 EG Leiderdorp  
Tel. 071-5416936  
E-mail: Theorump@gmail.com

Coördinator monumenten  
Ger de Jong  
Rozenlaan 41  
2995 AS Heerjansdam  
Tel. 078-6771802



### SOCIAAL COMMISSARISSEN

**Drenthe-Groningen**  
Frans van Dreumal  
Oude Hof 16  
8435 XR Donkerbroek  
tel. 0516-49 19 53  
f.vandreumal@outlook.com

**Friesland**  
Hans N. Blom  
Tjalke v.d. Walstraat 24T  
8723 CA Koudum  
tel. 0514-82 21 07

**Limburg**  
H.A.M. van Haaff  
Post, Stassenstraat 44  
5821 CV Venlo  
tel. 077-3822582  
hemanvanhaaff@online.nl

**VOM! Binnenland**  
Paul P.G. Gommers  
Alb. Neuhuislaan 23  
8072 HJ Nunspeet  
tel. 0341-254231  
ppg.gommers@kprmal.nl

**Regio Noord-Brabant West**  
De heer P.N. Welten  
tel. 0165-312616

**Zuid-Holland**  
W.A.J.K. (Willelm) Roza  
Heemraadstraat 9  
3131 VG Vlaardingen  
tel. 010-4340970  
w.roza3@kprplanet.nl

**Noord-Holland**  
Nico Baan  
Molenwerfslaan 58  
2103 TE Heemstede  
tel. 023-5283097  
nbaan@kprmal.nl

**Zeeland**  
Marcel J. Boogaard  
Van Raaltestraat 97  
4384 GD Vlissingen  
tel. 0118-418641  
popus@zeelandnet.nl

**Regio Overijssel**  
De heer J. Oudenbooving  
tel. 0572-358947

**Regio De Veluwe**  
De heer F.T. Dürst Britt  
tel. 0578-691646

Mevr. D.P. (Ineke)  
van Genderen  
Vlaamsstraat 11  
3332 EM Zwijndrecht  
tel. 078-6195902  
igen@online.nl

**Regio Utrecht't Gooi**  
De heer A. Mouton  
tel. 030-6951179

**Regio Noord-Brabant Oost**  
De heer F. Heidendaal  
tel. 06-49220197

### FONDS SOCIALE ZORG

Budgethouder Theo H.A. Rump, adres zie boven

### VOM (Noord Veluwe/Oostelijk Flevoland)

Paul P.G. Gommers Tel. 0341-254231  
Alb. Neuhuislaan 23 E-mail: ppg.gommers@kprmal.nl  
8072 HJ Nunspeet

# Inschrijvingsprocedure Nederlandse Veteranendag 2019

Evenals vorig jaar zullen **ALLE** veteranen die op de Nederlandse Veteranendag willen meelopen in het defilé of willen meerijden in het defilé met een (historisch) militair voertuig of een tribuneplaats willen langs de defiléroute **digitaal** moeten inschrijven via de website van het Veteraneninstituut 'Mijn Vi'.

Hiermee wordt een efficiëntere wijze van inschrijving bewerkstelligd en worden dubbele inschrijvingen voorkomen. Bovendien kan nu alles geautomatiseerd worden verwerkt, hetgeen veel werk en tijd bespaart en voor de verenigingen ook minder kosten genereert.

Ook **VOMI-leden** die in het VOMI-detachement willen meelopen in het defilé of willen meerijden in het defilé met een (historisch) militair voertuig of een tribuneplaats willen langs de defiléroute moeten derhalve **digitaal** inschrijven.

Voor wat betreft het lopen in een VOMI-detachement geldt onverkort dat er zich minimaal 20 deelnemers voor het defilé moeten aanmelden, die ook voldoen aan de daarvoor geldende fysieke eisen.

**Inschrijven is mogelijk vanaf 1 februari 2019 tot uiterlijk 1 mei 2019.**

Om in te schrijven: Ga naar [www.veteraneninstituut.nl/diensten/direct-regelen](http://www.veteraneninstituut.nl/diensten/direct-regelen) >> 'Mijn Vi'. 'Mijn Vi' is een speciaal beveiligd deel van de Vi-website waar veteranen digitaal de dienstverlening kunnen regelen met het Vi. **Vermeld s.v.p. duidelijk dat u als lid van de VOMI wil inschrijven.**

Indien u **NIET** beschikt over internet, kunt u om in te schrijven ook bellen naar het Veteranenloket (tel. 088-3340000) van het Veteraneninstituut. **Vermeld ook hier s.v.p. duidelijk dat u als lid van de VOMI wil inschrijven.**

---

## Ze sterven uit.....

Ze sterven uit.....de  
veteranen  
van de politionele acties 1 en 2.  
Eens maakten zij in bloed en  
tranen  
de waanzin van de oorlog mee.

Hun strijd was steeds brutaal en  
bloedig,  
ze bogen 't hoofd bij zwaar  
verlies.  
Doch altijd waren ze weer  
moedig  
als de klaroen 'ten aanval' blies.

Ze zagen naast zich vrienden  
vallen  
als bladeren in een  
herfstorkaan.  
En onuitwisbaar werd bij allen  
een wond gekerfd in hun  
bestaan.

Nu moeten ze geen strijd meer  
winnen,  
ze zitten in hun lule stoel.  
Maar in hun hart heel diep van  
binnen  
knaagt soms dat afgedankt gevoel.

Nochtans de vrede van de Natie  
werd door hun offers gecreëerd.  
Dat ook de jonge generatie  
daar eens over mediteert.

Ze sterven uit.....de  
oudgedienden,  
maar 't zal geen eindpunt zijn,  
want zie....  
bij hun gevallen oorlogsvrienden  
wacht dan de grote reünie.

*Ray van Rieme*

*Lijf het boek "Leven in twee  
werelden" van Ant. P. de Graaff*





## Drenthe/ Groningen

Secr. Frans van Dreumel  
Oude Hof 16  
8435 XR Donkerbroek  
Tel. 0516-491953  
E-mail:  
f.j.vandreumel@outlook.com

Het bestuur kijkt terug op een zeer geslaagd Nieuwjaarsdiner op 9 januari jl. in zalencentrum "De Aanleg" in Deurze. Enkele vaste gasten moesten helaas vanwege ziekte verstek laten gaan. Voor een kort verslag van het Nieuwjaarsdiner verwijs ik u naar pagina 15 van deze 'SOBAT'.

Begin dit jaar is ons trouwe lid Ann Zingstra overleden. Wij wensen Harm en familie veel sterkte met dit grote verlies.

Mocht u nog vragen hebben, bel dan met uw secretaris Frans van Dreumel, tel. 0516-491953 of 06-43431264.

## Zuid-Holland

Secr. H.H.M. Mergler  
De Drentsehof 25 b  
2951 VZ Alblasterdam  
Tel. 078-6913515  
E-mail:

Veteranen26706@ziggo.nl  
Soc. Comm. I:  
Tel. 078-6195902  
Soc. Comm. II:  
Tel. 010-4340970

### Briljanten huwelijk

Op 25 februari 2019 vierden de heer en mevrouw Onderdelinden uit Rotterdam hun 65-jarig huwelijksfeest. Namens het bestuur en de leden van VOMI Zuid-Holland van harte gelukgewent.

### Algemene Ledenvergadering 2019

Deze Algemene Ledenvergadering (ALV) wordt gehouden op woensdag 17 april 2019 in zalencentrum "Hemelsblauw" in Honselersdijk, Poeldijksepad 1 (tel. 0174-625225).

"Hemelsblauw" is de nieuwe naam voor zalencentrum "Rehoboth" in Honselersdijk. Het bestuur ontvangt u graag vanaf 10.30 uur, de vergadering begint om 11.00 uur.

In de pauze serveren wij een kopje soep met een broodje. De agenda en de overige vergaderstukken worden u op verzoek toegezonden. U kunt deze stukken opvragen bij de secretaris. U komt toch ook ?

### Indië Monument Den Haag

Op 4 mei 2019 zal er door het bestuur weer een korte herdenking worden georganiseerd bij het Indië Monument aan de Ver-Huëllweg /

Prof. Teldersweg te Den Haag. Aanvang herdenking is 11.00 uur.

### Contactmiddag in Zwijndrecht

De tweede contactmiddag van 2019 zal worden gehouden op dinsdag 4 juni 2019 in Brasserie 'De Usvogel', Usvogelplein 300, 3334 XC Zwijndrecht. Inloop vanaf 13.30 uur, aanvang 14.00 uur. Ook leden van de Bond van Wapenbroeders zijn altijd welkom.

### Reünie 2019

Het bestuur nodigt haar leden (eventueel met partner/begeleider) uit voor de jaarlijkse reünie op donderdag 19 september 2019 in de Van Ghentkazerne (Johan de Wittzaal) te Rotterdam. Nadere informatie volgt, maar noteer deze datum alvast in uw agenda.

### In Memoriam

Het bestuur heeft de droeve plicht u te melden dat op 5 februari 2019 in de leeftijd van 92 jaar is overleden

### Theo Wapenaar

Theo was voormalig bestuurslid van VOMI Zuid-Holland Zuid. We zullen hem blijvend met respect en waardering gedenken. Dat hij moge rusten in vrede.

## Zeeland

Secr. M.J. Boogaard  
Van Raaltestraat 97  
4384 GD Vlissingen  
Tel. 0118-418641  
E-mail: papua@zeelandnet.nl

### Zeeuwse Veteranendag

Op zaterdag 8 juni 2019 wordt in Middelburg weer de Zeeuwse Veteranendag georganiseerd. Ook Zeeuwse veteranen van buiten Zeeland zijn hier van harte welkom.

Ontvangst vanaf 10.00 uur in het Statencomplex aan het Abdijplein te Middelburg. Het deffilé zal dit jaar worden afgenomen door de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht.

luitenant-generaal Hans van Griensven.

De nazit met een drankje en een hapje vindt weer plaats in het Statencomplex.

Er rijden gratis taxibusjes vanuit de parkeerkelder onder het Stadskantoor, Kanaalweg 3, 4337 PA Middelburg naar het Abdijplein.

Onder het Stadskantoor kunt u gratis parkeren. U moet wel een kaartje uit de automaat nemen, maar u hoeft na afloop (tot 20.00 uur) niet te betalen. Zij die later vertrekken zullen mogelijk wel moeten betalen.

Aanmelden **vanaf 1 april** kan via: [info@zeeuwseveteranendag.org](mailto:info@zeeuwseveteranendag.org) óf ga voor een inschrijfformulier naar: [www.zeeuwseveteranendag.org](http://www.zeeuwseveteranendag.org)

## Friesland

Secr. H. Moorlag, Offemar 48, 8939 CM Leeuwarden

Tel. 058-2800048

E-mail:

[henk.moorlag@hotmail.com](mailto:henk.moorlag@hotmail.com)

Soc. Comm. Tel. 0514-522107

Nu het voorjaar is gearriveerd, kunnen onze activiteiten weer op gang komen. Zolang het nog kan, zullen we met deze activiteiten doorgaan. Het is daarom van belang dat u op onze algemene ledenvergadering van 9 april a.s. aanwezig bent. U heeft hiervoor inmiddels al een uitnodiging ontvangen. We sluiten deze vergadering af met een diner. Uw eigen bijdrage hiervoor bedraagt € 15,00 per persoon.

U kunt in uw agenda als datum voor onze jaarlijkse bootreis vanuit Eernewoude alvast vrijdag 21 juni reserveren. Wij doen het dit jaar in gezamenlijkheid met de BNMO-leden. Enerzijds om de kosten te drukken en anderzijds omdat onze club steeds kleiner wordt. U ontvangt hiervoor nog een uitnodiging.

Wij wensen onze zieken en allen bij het ouder worden veel sterkte en geduld toe.

## Limburg

Secr. M.E.H. Dols

Heerleenerweg 47

6132 CL Sittard

Tel. 046-4522739

Mobiel: 06-10660039

E-mail: [marlie.dols@home.nl](mailto:marlie.dols@home.nl)

Soc. Comm. Tel. 077-3822592

### Jaarvergadering 2019

Graag roepen wij u de Jaarvergadering op 9 april a.s. in herinnering. Aanvang van deze Jaarvergadering is 14.00 uur in het Gemeenschapshuis te Kessel-Eik. U kunt zich hiervoor nog tot uiterlijk 1 april a.s. aanmelden.

### Contributie 2019

Een 25-tal leden heeft de contributie (€ 15,00) nog niet voldaan. Zij worden verzocht dit zo spoedig mogelijk te doen. Niet tijdige betaling heeft uitschrijving als lid tot gevolg en u ontvangt dan ook geen "SOBAT" meer.

Mochten er nog vragen zijn, dan kunt u te allen tijde contact opnemen met uw secretaris.

## Binnenland

Secr. K.J. Orsel

Van Hobokenhaven 63

2993 HH Barendrecht

Tel. 0180-611612

E-mail: [klaasorsel@live.nl](mailto:klaasorsel@live.nl)

Soc. Comm. Tel. 0341-254231

E-mail:

[ppg.gommers@kpnmail.nl](mailto:ppg.gommers@kpnmail.nl)

Contactpersonen voor de regio

Overijssel zijn de heren

J. Oldenbewing (0572-358947)

en A.W. Scholten (038-4216205).

Contactpersonen voor de regio

Utrecht / 't Gooi zijn de heren

A. Mouten (020-6951179) en

R.L. Dorrestijn (06-45652874).

Contactpersonen voor de regio

Noord-Brabant Oost

zijn de heren

F. Heldendaal (040-2025055)

en

H. Withoos (040-2534660),

Contactpersonen voor de regio

Noord-Brabant West

zijn de heren

A. Roodenburg (0165-323490)

en

P.N. Welten (0165-312816).

Contactpersonen voor de regio

De Veluwe

zijn de heren F.T. Dürst Britt

(0578-691646)

en

A.F. Steenkist (0341-423201).

### Van de penningmeester

U kunt uw contributie voor 2019 (€ 15,00) overmaken op bankrekeningnummer NL88 ABNA 0474 0840 51 t.n.v. VOMI Binnenland o.v.v. 'Contributie 2019'.

### Regio Noord-Brabant West

Woensdag 1 mei 2019

bijeenkomst in de Engelbrecht

van Nassaukazerne, Parabaan

10, 4706 CN Roosendaal.

De zomerbijeenkomst staat voorlopig gepland op vrijdag 7 juni 2019. De definitieve datum wordt later bekend gemaakt.

### Regio Noord-Brabant Oost

De reünie 2019 is op dinsdag 7

mei a.s. in de Generaal-majoor

De Ruyter van Steveninckkazerne

te Oirschot.

Ontvangst vanaf 10.00 uur,

14.00 uur rijstmaaltijd, 16.30

uur einde reünie.

De reünie wordt opgeluisterd door het 'Heuveltrio'.

De kosten zijn € 10,00

per persoon te voldoen op

bankrekeningnummer NL88

ABNA 0474 0840 51 t.n.v. VOMI

Binnenland onder vermelding

van Reünie NBO met uw naam

en telefoonnummer. **Aanmelden**

**kan tot uiterlijk 15 april a.s.**

**Vergeet niet een geldig**

**legitimatiebewijs mee te**

**nemen !!**

Contactadressen zijn:

[fritsheldendaal1938@gmail.com](mailto:fritsheldendaal1938@gmail.com)

(tel. 040-2025055) en [harryent@](mailto:harryent@veteranen.nl)

[veteranen.nl](mailto:veteranen.nl) (tel. 040-2534660).

### Regio Utrecht / 't Gooi

In de voorafgaande jaren heeft de regio Utrecht / 't Gooi de jaarlijkse reünie altijd gehouden in 'het Vossegat' op de Kromhoutkazerne te Utrecht. Gelet op het afnemende aantal deelnemers aan de jaarlijkse reünie, is het organiseren hiervan niet meer te realiseren. Teneinde de VOMI-heden van de regio Utrecht / 't Gooi toch de mogelijkheid te bieden om elkaar te ontmoeten, is contact gezocht met het bestuur van de Bond van Wapenbroeders, afdeling Utrecht. Afsgesproken

is nu dat de VOMI-heden van de regio Utrecht / 't Gooi kunnen deelnemen aan de jaarlijkse kerstreünie van de Bond van Wapenbroeders, afdeling Utrecht. Deze kerstreünie vindt plaats in december 2019 en zal worden gehouden op de Kromhoutkazerne in gebouw nr. 6 (aan de linkerkant van het plein voor de ingang van de kazerne).

Details over deze bijeenkomst zullen in het oktobernummer van de bladen "SOBAT" en "Wapenbroeders" worden

bekend gemaakt.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Anton Mouwen (telefoonnummer: 06-12144594).

### Contactpersonen voor de regio's

Een vriendelijk verzoek aan de contactpersonen om het nieuws van hun regio uiterlijk 15 april 2019 in te dienen bij de secretaris (de heer K.J. Orsel) voor publicatie in het juninummer van de "SOBAT".



## SOCIALE COMMISSIE VOMI Fonds Sociale Zorg

Draag bij aan de herkenbaarheid van de VOMI en draag daarom ons borstembleem en de VOMI stropdas bij alle officiële VOMI gelegenheden.

Artikelen zijn te verkrijgen via de VOMI stand of via bestelling:

VOMI Borstembleem	€ 11,00	VOMI manchetknopen, per paar	€ 10,00
VOMI Stropdas donkerblauw/ donkerrood	€ 11,50	Draaginsigne Veteranen (klein model)	€ 8,00
VOMI Condoleancekaart	€ 1,25	OVW draaginsigne met surete verguld en inclusief ministeriële beschikking	€ 7,50
Draagspeld Witte Anjer	€ 2,50	1,50 meter rood, wit, blauw lint (met opdruk VOMI en logo)	€ 9,00 per lint
Demobilisatie speld (zilver, origineel)	€ 8,00	voor opmaak bloemstukken	
VOMI kruidenbitter	€ 10,00		
Speld met VOMI logo (goudkleurig)	€ 5,00		
VOMI-cap	€ 10,00		
VOMI pillendoosje	€ 2,50		
VOMI pennenset	€ 12,50		

Prijzen zijn per stuk en bij elke bestelling worden voor verzending de portokosten berekend.

De artikelen zijn te verkrijgen in de VOMI stand of bij:

**Theo Rump, Albatrosstraat 14, 2352 EG Leiderdorp, tel 071-5416936.**

Via @mail: [theorump@gmail.com](mailto:theorump@gmail.com)

**Budgethouder: Rekeningnummer NL61 INGB 0006 1318 44 ten name van VOMI Nederland/Fonds Sociale Zorg te Leiderdorp**

# In Memoriam

*Met grote eerbied en in gepaste vorm brengen wij een laatste Ere-saluit aan:*

Naam	Voort	Woonplaats	Onderdeel
Adema,	J.	Perwerd	3-12 RI
Beeck,	P.L.	Putte	LLua
Berkel, van	A.	Naaldwijk	
Broeders,	J.A.	Zevenbergen	4-3 RI
Buren, van	C.	Capelle aan de IJssel	6 Esk VW
Croonen,	H.J.	Beuningen	1 Mitrailleurbataljon
Donk, van	P.	Alphen aan den Rijn	7-42 RVA
Grauss,	T.	Oud-Beijerland	KL
Hijman-Smit, Mevr.	J.A.	Nunspeet	
Hoekstra,	H.	Warten	12 Genievelddie
Hoek van Dijke,	J.	Rotterdam	7-2 RI
Hofland,	J.	Apeldoorn	KM
Hoogenberg,	H.	Grouw	3-1 RI
Jongejans,	H.B.	Sneek	1-3 RI
Karman,	J.A.	Zevenbergen	6 IB NNG
Kemper,	J.P.	's-Hertogenbosch	2-41 RVA
Kester, van	E.J.	Bleiswijk	4-10 RI
Molenaar,	C.M.	Gorinchem	2-14 RI
Peeters-Meesters, Mevr.	J.	Oudenbosch	
Pols,	J.	Middenbeemster	2-7 RS
Reinsma,	R.	Sneek	2 Inf Brig Gp "7 Dec" Divisie
Rulter, de	W.	Bilthoven	4-7 RI
Schiphouwer,	G.	Klazienaveen	LTD 660 en RATA
Scholtens,	J.	Hoogezand-Sappemeer	TD
Traets,	J.P.A.	Roosendaal	6 GRJ
Tuinder,	E.H.	Arnhem	
Vleer,	F.	Nieuwieusen	3-9 RI
Walvaart-Embrechts, te Mevr.	Th.	Deurne	
Wapenaar,	Th.	Bergschenhoek	3 MP IV

*Met ons aller welgemeend medeleven en dat de liefde en de warmte van uw naasten U de moed en kracht geven dit zware verlies te dragen.*

sociale  
VERBOND  
VOM

SOBAT